

obhájce k jeho první řeči a k návrhům. Ačkoli zákon v § 42 odst. 3 tr. ř. pamatoval na rozpor zájmů několika spoluobžalovaných právě vzhledem k jejich obhajobě, zabezpečiv spoluobžalovaným při rozporu jejich zájmů ustanovení více obhájců, neuznal v § 255 tr. ř. potřebným zaručiti více obhájcům spoluobžalovaných též vzájemnou obranu proti vývodům jiného obhájce, jež by směřovaly proti spoluobžalovanému tímto obhájcem nezastoupenému, ale povoluje odpověď obhajobě právě jen proti vývodům těch procesních stran, jejichž návrhy již podle jejich procesního postavení zpravidla směřují proti obžalovanému. Ze srovnání toho i onoho ustanovení o rozporu obhajoby více spoluobžalovaných a o právu odpovědi jen k vývodům obžalobce (soukromého účastníka) jest patrné, že zákonodárce neviděl nijak ohroženu obhajobu jednoho spoluobžalovaného vývody obhájce jiného spoluobžalovaného a neuznal proto za potřebné zabezpečiti obhajobu tu povolením odpovědi i na vývody jiného obhájce. Nebyla tudíž ani s hlediska důvodů zmatečnosti podle § 344, čís. 5 tr. ř. práva obhajoby v zákoně zaručená porušena a není proto třeba řešiti otázku, zda odepření odpovědi obhájci obžalovaného Josefa V-a mohlo míti nepříznivý vliv na rozhodnutí proti stěžovateli, což by bylo další podmínkou uplatněného důvodu zmatečnosti. Tento důvod, jak bylo dovedeno, není dán již s hlediska zákonného ustanovení, jež práva obhajoby vytýká a zaručuje.

Čís. 3818.

Výkonný orgán jest oprávněn dožádati se přímo pomoci četnictva, má-li za to, že četnická pomoc jest při výkonu exekuce nutná.

Četník smí použití zbraně i, nelze-li jinak překonati odpor směřující ke zmaření jeho služebního výkonu.

Proti služebním výkonům vrchnostenských osob není přípustna nutná obrana (§ 2 g) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 21. března 1930, Zm I 412/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 15. dubna 1929, jímž byli uznáni vinnými Václav Š., Anežka Š-ová st. a Anežka Š-ová ml. zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., Marie Š-ová přestupkem mísení se do úředního výkonu podle § 314 tr. zák. a Božena Š-ová přestupkem podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9a) § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že soud posoudil věc právně mylně, maje za to, že četníci, kteří zakročili při exekuční dražbě na »pouhou a neodůvodněnou« výzvu výkonného orgánu soudního, požívají zákonné ochrany § 68 tr. zák.; ve skutečnosti prý nevykonávali vrchnostenský příkaz, poněvadž nebyli k tomu ani sami oprávněni, ani zmocněni soudem nebo svým příslušným orgánem;

šlo prý jen o domnělý vrchnostenský úkon četníků, tím spíše, an prý celý výkon dražby byl nezákonný jak proto, že bylo draženo více, než bylo třeba, tak i proto, že se prováděla dražba pro pohledávky, o jejichž jsoucnosti prý obžalovaní nebyli vyrozuměni; v každém případě prý jde o vykročení z pravomoci četnictva, ani prý bez zákonných důvodů použili zbraně proti obžalovaným, tímto vybočením pozbyli prý četníci nároku na zákonnou ochranu podle § 68 tr. zák.; obžalovaní prý byli oprávněni brániti se proti nesprávnému jejich útoku a jsou beztrestni tím spíše, ani se bránili spíše pudovými pohyby a trpným odporem, než »útočnou obranou«; poněvadž obžalovaní, najmě Václav Š. a Anežka Š-ová starší byli v takovém stavu myslí, že nemohli míti představu o dosahu svého jednání, naopak mohli býti a byli přesvědčeni, že jsou vážně ohroženi na životě, jednali prý v omylu, který je vyvíňuje; pouhý nesouhlas se zatčením, projevující se rozčilenými a samovolnými pohyby, nemůže prý vůbec zakládati trestný čin. Tyto námitky nejsou odůvodněné; pokud při jejich provádění zmateční stížnosti nedbá skutkových zjištění rozsudku buď vůbec, nebo všech, není provedena po zákonu. Podle § 26 odst. 2 ex. ř. (§ 14 instrukce pro výkonné orgány, nař. min. sprav. ze 12./7. 1897, č. 15.346, věstník min. sprav. č. 26 a ze dne 10. května 1910, věstník čis. 9 a § 45 služební instrukce pro četnictvo — výnos min. vnitra ze dne 5. července 1922, čis. 3266/1923) mohou výkonné orgánové soudní za účelem odstranění odporu, jehož proti nim bylo použito, dožádati se přímo podpory bezpečnostních orgánů (stráže bezpečnosti, obecních starostů, obecních zřízenců), a je-li třeba, i četnictva. Jen, je-li potřebí vojenské pomoci, jest se jim obrátiti na exekuční soud (§ 26 odst. 2 ex. ř.). Byl tudíž v souzeném případě výkonný orgán Alois S., o němž rozsudek zjišťuje, že se dostavil do stavení obžalovaných, by z nařízení okresního soudu provedl exekuční dražbu dobytka, náležejícího Václavu Š-ovi a Anežce Š-ové st., oprávněn dožádati se pomoci četnictva, když mu obžalovaný nechtěl otevřítí chlév dobrovolně, a, znaje jeho násilnou povahu, uznal, že četnická pomoc jest nutná. Jest zjištěno, že četníci zakročili proti obžalovaným přímo k dožádání výkonného orgánu ve smyslu oněch zákonných předpisů. § 13 zákona o četnictvu čis. 299 z roku 1920 Sb. z. a n. v doslovu čl. I. zákona z 31. ledna 1928, čis. 28 Sb. z. a n. uvádí mezi případy, kdy četník smí použití zbraně, i ten, že nelze jinak překonati odpor směřující ke zmaření četnickova služebního výkonu. Podle § 65 služ. instrukce (výnos min. vnitra z 5. července 1922, čis. 3266/23) smí četník užiti zbraně i v těchto případech jen za náležitě opatrnosti, co možno s největší šetrností, snaže se jen, by učinil neschopným útočníka k odporu (nebo nebezpečného zločince k útěku) — a teprve, když selhaly prostředky mírnější, napomenutí rozkazovacím způsobem, zatčení a přiložení svěracích řetízků (sbírka četnických předpisů Pinkas a Erhart I. svazek, str. 139 a násl.). Z rozsudečných zjištění jest patrné, že se vrchní četnický strážmistr H. zachoval v souzeném případě podle těchto předpisů, an obžalovaného Václava Š-u nejprve napomenul, několikráte ho jménem zákona vyzval, by ustal ve svém počínání, směřujícím k zma-

ření exekučního výkonu, pohroziv mu následky jeho počínání; a když si přes to Václav Š. vedl násilně, vrazil do strážmistra H-y, chtěje ho odstraniti s cesty k F-ovi, prohlásil ho strážmistr za zatčena, a když dále proti němu po zatčení rukama šermoval a křičel, že se od chlěva odstraniti nedá, chtěl mu strážmistr, vida nebezpečí hrozící se strany členů rodiny Š-ových, přiložiti svěrací řetízky, a když to Š. zmařil a dále násilně jednal, najmě strážmistra H-u několikrát udeřil do prsou a dvakrát ho kopl nohou do holeně a do kolena, pohrozil obžalovanému, že použije zbraně. Týž postup jest zjištěn i u obžalovaných Anežky Š-ové st. a Anežky Š-ové ml. se strany vrchního strážmistra H-y a strážmistrů L-a a P-a. Z těchto zjištění plyne hledíc k oněm předpisům, že služební výkon četníků byl nejen formálně, nýbrž i věcně správný a že nemůže býti řeči o vybočení, které by zbavovalo četníky zákonné ochrany podle § 68 tr. zák. Proti řádnému služebnímu výkonu jest nutná obrana ve smyslu § 2 g) tr. zák. vyloučena; byla by možná, kdyby se výkon osoby úřední jevil trestným útokem, kdyby na př. zakládal zločin zlého užívání moci úřední, kdyby byl vůbec nedovolený nebo nenáležel vůbec k působnosti úřední osoby jej provádějící. Poněvadž však v souzeném případě nic takového zjištěno nebylo, nebyl odpor obžalovaných proti četníkům dovolenou obranou, nýbrž donucováním úřední osoby, a poněvadž se stal v úmyslu zmařiti služební výkon, byl zločinem podle § 81 tr. zák. Za tohoto stavu věci jest zásadně nerozhodno, zda je úřední výkon i věcně odůvodněný čili nic, stačilo by, že nepostrádal podstatných náležitostí formálních, které již o sobě zabezpečují vrchnostenské osobě zvýšenou zákonnou ochranu podle § 68 tr. zák. Námitky proti nařízení výkonu exekuce měli obžalovaní uplatňovati opravnými prostředky podle předpisů exekučního řádu; výtky proti postupu exekučního orgánu stížností na soud, nikoli však trestnou svépomocí.

Čís. 3819.

Podřadění trestného jednání pod ustanovení § 98 tr. zák. nemá místa, i když jsou tu všechny zákonné znaky tohoto zločinu, obsahuje-li čin zároveň veškeré náležitosti skutkové podstaty trestného činu s přísnější trestní sankcí (§ 128 tr. zák.).

Zda lze pohružku bitím (zlým nakládáním) podřaditi pod § 98 b) tr. zák., lze bezpečně posouditi jen podle zvláštních okolností případu, najmě podle toho, zda jsou tu i ostatní zákonné podmínky onoho zločinu; spadá sem, nikoli pod předpis zákona o útisku, hrozil-li pachatel jím zprzněnému devítiletému děvčeti zbitím, jestliže doma něco poví.

(Rozh. ze dne 21. března 1930, Zm I 752/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného, jeho otce i matky do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 3. října 1929, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák.